Medlemsmaterial - Hållbarhet

Sveriges Elevkårer

Elevkårer spelar en viktig roll i att skapa en mer givande skoltid för sina medlemmar. Genom aktiviteter, påverkansarbete och trygghetsskapande arbete påverkas både elevernas vardag och skolmiljön varje dag. Därför har elevkårer också goda möjligheter att bidra till en mer hållbar framtid.

Hållbarhetsarbete behöver inte innebära stora projekt eller omfattande förändringar. Ofta handlar det om att göra medvetna val i det arbete som redan genomförs. När hållbarhet blir en naturlig del av planering, beslut och aktiviteter kan elevkåren bidra till positiva förändringar för både dagens och morgondagens elever.

Det här materialet är framtaget för att ge stöd i det arbetet genom att förklara vad hållbarhet innebär, ge exempel på hur hållbarhet kan omsättas i praktiken och erbjuda verktyg för långsiktig utveckling.

Vad innebär hållbarhetsarbete?

Hållbarhetsarbete handlar om att fatta beslut och genomföra aktiviteter på ett sätt som tar hänsyn till både människor, miljö och framtiden. Det handlar om att fundera över hur olika val påverkar omvärlden och hur verksamheten kan utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt.

Hållbarhet brukar beskrivas utifrån tre perspektiv: miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. För att något ska vara hållbart på riktigt behöver alla tre perspektiven samspela. Ett beslut som är bra för miljön bör också fungera för människorna som berörs och vara möjligt att genomföra rent ekonomiskt.

Att arbeta med hållbarhet kan därför handla om enstaka insatser eller kampanjer, men även ett mer övergripande arbete som genomsyrar hela verksamheten. Det är ett sätt att tänka kring hur verksamheten planeras och hur resurser används. Ofta kan det handla om att stanna upp och fundera på frågor som: Vilka konsekvenser får våra val? Vem påverkas av dem? Och hur kan saker göras på ett sätt som fungerar långsiktigt?

Det finns sällan en perfekt lösning på alla hållbarhetsutmaningar, men ofta kan en handling vara hållbarhetsfrämjande på flera sätt samtidigt. Genom att göra medvetna val och kontinuerligt utveckla verksamheten kan hållbarhetsarbete bli en naturlig del av det arbete som redan görs varje dag.

Hållbarhet i praktiken

Miljömässig hållbarhet

Miljömässig hållbarhet handlar om att använda resurser på ett sätt som får så liten negativ inverkan på klimat och miljö som möjligt. För en elevkår kan det exempelvis innebära att minska matsvinnet vid arrangemang, välja återanvändbara produkter, källsortera avfall, göra medvetna val kring transporter och inköp.

Social hållbarhet

Social hållbarhet handlar om att skapa ett samhälle där människors rättigheter och välmående tas tillvara. Det omfattar frågor som jämlikhet, inkludering, hälsa, trygghet, delaktighet och demokrati. För en elevkår kan det exempelvis innebära att säkerställa att aktiviteter är öppna och tillgängliga för alla elever, skapa trygga miljöer i skolan och på arrangemang, ge elever möjlighet att påverka verksamheten och fatta beslut om elevkårens framtid.

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet handlar om att använda ekonomiska resurser på ett långsiktigt och ansvarsfullt sätt. Det innebär att skapa ekonomisk stabilitet och utveckling utan att förbruka de resurser som framtida aktiva är beroende av. För en elevkår kan det exempelvis innebära att: planera verksamheten utifrån en långsiktig budget, undvika onödiga inköp och kostnader, återanvända material i stället för att köpa nytt, eller bygga upp ekonomiska förutsättningar för framtida verksamhet.

Hur hållbar är er elevkår idag?

Miljömässig hållbarhet	Ja	Delvis	Nej
Vi arbetar aktivt för att minska svinn			
Vi återanvänder material när det är möjligt			
Vi källsorterar vid större aktiviteter			
Vi funderar över miljöpåverkan vid inköp			

Social hållbarhet	Ja	Delvis	Nej
Vi arbetar för att alla ska känna sig välkomna i verksamheten			
Våra aktiviteter är tillgängliga för olika grupper av elever			
Vi arbetar aktivt för en trygg skolmiljö			
Medlemmar har möjlighet att aktivt påverka verksamheten			
Vi tar hänsyn till olika elevers behov och förutsättningar			

Ekonomisk hållbarhet	Ja	Delvis	Nej
Vi arbetar utifrån en beslutad budget			
Vi följer upp ekonomin regelbundet			
Vi undviker onödiga inköp			
Vi dokumenterar viktiga rutiner och inköp			
Vi tänker långsiktigt när vi använder elevkårens resurser			

Fundera över var ni har flest ja/nej/delvis, och vilka slutsatser ni kan dra från det.

Inför ett arrangemang, steg för steg

1. **Bestäm vad ni vill göra för något.**

2. **Planera arrangemanget med hållbarhet i åtanke. Det kan exempelvis handla om att:**

   - Planera inköp noggrant för att minska svinn
   - Fundera över om material kan lånas från skolan, eller återanvändas från tidigare arrangemang i stället för att köpas nytt
   - Fundera över om kostnader eller hinder kan begränsa deltagandet
   - Upprätta en realistisk budget, och undvika onödiga inköp
   - Säkerställa att kostnaderna är långsiktigt hållbara för elevkårens ekonomi

3. **Genomför arrangemanget.**

4. **Efter arrangemanget är det bra att tänka på följande punkter:**

   - Sortera och återvinn avfall
   - Spara sådant som kan användas igen, och gör en inventering för att undvika framtida dubbelköp
   - Följ upp budgeten, och utvärdera om ni kan göra något för att minska kostnaderna
   - Dokumentera lärdomar som framtida styrelser kan använda sig av

Exempel på aktiviteter kopplade till hållbarhet

- Uppmärksamma hållbarhetsfrågor genom exempelvis aktiviteter och tävlingar under en vecka. Kanske kopplat till de globala målen?
- Anordna en second hand-marknad där medlemmarna får sälja eller byta sådant de inte använder längre
- Anordna en föreläsning om hur man som individ kan arbeta mer hållbarhetsfrämjande
- Anordna aktiviteter i början av läsåret som främjar gemenskap och motverkar utanförskap
- Ta kontakt med en aktör som jobbar med hållbarhet, och se om ni kan göra en större insats tillsammans

Har ni frågor eller behöver stöd?

Tveka inte att ta kontakt med oss på Sveriges Elevkårer genom er regionchatt eller mejla info@sverigeselevkarer.se.

Sveriges Elevkårer